

neste som Soldat. Der er stærke Sjæle, som kunne opgjøre deres Mellemværende med Vorherre uden fremmed Hjælp; men der findes mange Andre, som ere nødsagede til at tye til den Trost og Understøttelse, som de kunne faae hos Kirkens indviede Tjenere, og til dem troer jeg, at man ogsaa skal tage noget Hensyn. Jeg kan ikke forsoner mig med at skulle den ene Dag see en Geistlig foran Alteret forvalte Sacramenterne eller staa ved en mig kjær Slægtningss Dødsleie for at yde Trost og Opmuntring, og saa Dagen derefter see ham være underkastet enten Recrutdræsfur eller gjøre Ordonnantstjeneste, hvor han mulig vil lide daarlig Medfart, og det med fuldkommen Rette, fordi han jo kan være en ligesaa daarlig Soldat, som han kan være en dygtig Præst. Jeg vilde derfor ønske, ret meget ønske, at man her i Repræsentationen lod det blive ved den Bestemmelse i den nu bestaaende Lovgivning, at enhver ordineret Geistlig er fritagen for Tjeneste i Armeen. Der foreligger imidlertid ikke Noget, som tyder hen paa, at man endnu skulde kunne bringe Sagen hen til dette Punkt, og det bliver vel saaledes kun muligt at vælge imellem at stemme for et af de to Vædringsforslag, som nu foreligge. Intet af disse Vædringsforslag tiltaler mig dog i nogen betydelig Grad. Jeg har Noget at udsætte paa og at indvende imod dem begge, og det er forsaavidt littegyldigt, hvilket af dem jeg stemmer for; medens jeg forventer, at der muligt endnu under Sagens fremtidige Gang her i Thinget vil kunne fremkomme et Forslag til Forandring, hvorved det Maal, som der sigtes til, bedre vil kunne naaes. Naar det særlig er blevet fremhævet, at Præsterne efter det af 6 ærede Landsthingsmænd stillede Vædringsforslag ikke ville kunne blive indkaldte til at gjøre Tjeneste i Krigstid som Feltpræster, da maa jeg bemærke, at det nævnte Vædringsforslag netop i dette Punkt tiltaler mig i høiere Grad end den høitærede Justitsministers. Jeg anseer det nemlig for meget uheldigt, om man skulde faae commanderede Feltpræster, thi er der nogen Gjerning, der skal gjøres frivilligt, saa er det netop Feltpræstens. Vel har den høitærede Cultusminister anført, at man først vilde

tage dem, som frivilligt meldte sig dertil, og at det jo vilde blive let muligt, da der vilde blive et større Antal af Præster at vælge imellem; men jeg troer dog, at det vilde være rigtigere, som ved de 6 Medlemmers Vædringsforslag tilsigtet, reent at udelukke Præsten fra at indkaldes til at gjøre saadan Tjeneste, hvilket vistelig ikke kan siges at være nogen Opfyldelse af Børnepligten. Spørgsmaalet har jo ikke nogen stor Betydning, og jeg synes derfor, at man godt maa kunne gaae det Skridt videre, heelt og holdent at fritage de Geistlige for Børnepligtsbyrden, saasnart de have modtaget Ordination. Hvormange theologiske Candidater ville være i det Tilfælde at have opnaaet Præsteindvielse, førend de have aftjent det Meste af den Deel af deres Børnepligt, hvorom der efter al Sandsynlighed for de Flestes Vedkommende kun vil blive Spørgsmaal?

Tobiesen: Naar jeg har begjært Ordet, saa er det, fordi der hidtil her i Salen kun har reist sig Stemmer, som støttede det Vædringsforslag, som er stillet af 6 ærede Landsthingsmænd. Jeg seer mig ikke istand til at stemme for samme, og jeg vil tillade mig et Par Ord desangaaende. Det forekommer mig, at den Passus i samme: „saafremt Kongen ved Anordning fastsætter osv.“ er en af de usædvanligste, som jeg nogensinde har fundet i et Forslag til en Lov. Det maa jo nemlig erindres, at Kongen og Rigsdagen i Forening give Love; og at, naar Loven hyder Noget, da er det Kongens og Rigsdagens Bud i Forening. Men det vilde som Følge deraf i mine Dine være noget yderst Usædvanligt, om Kongen udtalte, at de, der fik Præstevieelse i den danske Følge, skulde være fritagne for Børnepligt, saafremt han selv senere vilde give en Anordning som den, der her er foresat. At den, der giver et Lovbud, stillede den Betingelse for sammes Anvendelse, at han selv senere skulde gjøre noget Bist, vilde jeg ikke kunne ansee for passende i en Lov; det vilde være saa usædvanligt, at jeg ikke troer, at man vil kunne paavise nogen bestaaende Lov, hvori der er fremsat en saadan Betingelse om, at en af de contraherende Parter